

SCHERZANDO

REVISTA CATALANA MUSICAL

ANY XVII. GIRONA, X SETEMBRE M.CM.XXVI. NVM. CXC

Les sardanes

UASI podríem dir que'l moment febrós dels aplecs sardanístics arriba al seu terme. Si forméssim un recull de les sardanes executades durant la temporada i féssim el més lleuger dels exàmens analítics sobre la vàlua de totes elles, no tindríem menys que reconèixer l'accentuació de certa decadència temàtica en les composicions i el declarat mal gust de les cobles en donar a conèixer aquestes produccions insípides mancades de tota originalitat, orfes de tècnica i de condició emotiva.

Es una veritable llàstima que a un poble com Catalunya que compta amb una selecció de músics eminents, haguem de soportar aquesta amalgama d'improvisats compositors que sols serveixen per a deformar la bellesa de la nostra dansa.

Posem atenció en el desgranament d'una sardana ben escriturada, seguim el curs de l'execució i fit l'esguard en els que la dancen, veurem la relació que pren la música i el ball. Els dansaires serveixen una actitud assenyada, van ritmant la dansa amb aquell moviment característic de la gent serena. Ni un dels que formen l'anella traspasa els límits de la prudència, cap s'atreveix a adulterar-la amb equilibris irreverents perquè el músic i el dansaire s'han sentit atrets i domenyats per una música encisadora unguada de riques cadències que la fan més noble i més estimable. En canvi, en oir una sardana que podem dir-ne dolenta, cal esbrinar els balladors. Salts acrobàtics, formant plasticitats ridícules i aquell moviment mal ritmat que tracen els que ballen semblant exercicis preparatoris per l'ingrés a les brigades municipals. Les ma-

teixes cobles quan executan música de tal faisó, desseguida esdevenen inconcients, tenen tot l'aspecte de qui fa un treball feixuc amb el sol desig de plegar aviat com ho faria el més vulgar dels bastaixos.

Perquè no pot ésser possible portar al poble la sardana ennoblida? Perquè les audicions no prenen el caire de les serioses solemnitats musicals? Que és necessari tocar i ballar esbojarradament per a donar vida a la dansa? Molt al contrari, tota desconsideració a la sardana, és un escarni, un insult a una manifestació sagrada que personifica el caràcter i costum de cada poble.

La majoria de les cobles d'avui reuneixen la condició d'ésser constituïdes per valuosos elements, i en desgranar una de les bones sardanes que de tant en tant ens fan conèixer, prenen la forma de gran entitat musical; la plenitud que donen a la composició aquells instruments tant sonors i dúctils l'aire camperol, perfumat de bellesa que s'endinça al fons de l'ànima de cada espectador, fa que hom se senti seduït per tanta dolcesa. Quan la sardana està revestida d'un ropatge manufacturat amb fragments de sarçuela, passos-dobles, retalls de *couplets* i cants arabescs, cal tenir present que tota aquesta esquifida producció pel nombrós públic que viu arrapat a terra és la base i orientació de la nostra dansa.

Un dels cassos més paradoxats que's registren sobre ço que exposem, és el de la actuació dels Foment de la Sardana. Aquestes associacions s'han imposat la missió de fomentar, prescindint del requisit més indispensable que és la depuració i dignificació de la sardana fins a la sublimitat.

Mantenir-la en un estat d'indiferència protegint la música insubstancial, defectuosa, i mirar amb bons ulls l'adulteració en ballar-la, és la manera que venen seguint totes les associacions que's diuen protectores de la sardana. i això no es solament a la nostra ciutat on se destaca en un grau màxim, sinó en tots els llocs que pateixen del mal de les organitzacions impremeditades.

El dia que sapiguem donar a la nostra dansa tot el seu valor, haurem fet una de les obres més culturals i de més alta moralitat popular.

JOSEP MASSANAS

Màrius Calado (*)

MB Màrius Calado desapareix un dels darrers representants de l'escola pianística catalana que la segona meitat del segle passat prengué a Barcelona una importància insòlita i un floreixement tal que irradià fora de casa nostra, mantenint la vàlua dels artistes catalans davant de nombrosos públics que reconeixien en l'execució d'aquests qualitats de temperament i de caràcter que triomfaven on fossin manifestades.

El mestre d'aquella plèiade de pianistes, on brillaven en primer terme els eminents Vidiella, Calado, Granados i Malats, i actualment encara En Ricard Viñas, fou l'insigne pedagog Joan Baptista Pujol, el qual encaminà l'art musical a Barcelona en vers l'ideal més pur i noble, exilià el repertori estantís de piano, d'un romanticisme massa casolà, i imposà les obres de perdurable bellesa de Beethoven, Chopin, Schumann, Mendelsohn, i tants d'altres autors de les terres nòrdiques.

Als noms que deixem consignats més amunt, caldrà afegir-hi el del gloriós Albéniz, els mèrits del qual, com a pianista, no eren pas gens inferiors als que darrerament foren estimats en el compositor.

Cronològicament, haurem de col·locar En Calado després d'En Vidiella i de l'Albéniz, perquè amb ells compartí el favor assenyalat que el públic barceloní els dedicava per la mateixa època. En Granados, En Malats i en Viñas, són més del nostre temps, i amb el darrer, altres dos pianistas catalans: En Monturiol i En Nin, que reberen l'educació musical d'En Vidiella, i mantenen a París el prestigi artístic de nostra raça.

En Màrius Calado, nascut a Barcelona en 1863, després d'haver estudiat sota la direcció del mestre Pujol com hem deixat ja consignat, passà a París quan comptava solament setze anys. La seva juvenesa li va permetre entrar en condició d'estranger a a les classes del Conservatori, i amb tant de profit es perfeccionà en el piano, que dos anys més tard, en 1881, obtenia el primer premi a la classe superior dirigida per Georges Mathias. Les relacions contretes amb el millor de la societat de París, el retingueren allí durant prop de deu anys, i no fou sinó al seu retorn que En Calado es féu aplaudir del seus paisans pels anys de 1888 a 1895. Els seus concerts al Teatre Principal, al Teatre Líric (sala Beethoven), al Gran Teatre del Liceu i a la Sucursal Erard, li proporcionaren èxits molt brillants, i la crítica reconegué en ell un pianista de talla en possessió d'un mecanisme dels més perfectes i d'un estil impecable dintre el millor

(*) De *La Veu de Catalunya*.

bon gust. Les seves execucions, especialment de Liszt, de Chopin, de Schubert, de Schumann, de Saint-Saëns, eren d'una nitidesa gran i es feien escoltar amb un constant embadaliment. Posseïa de totes maneres, un repertori extensíssim, i per bé que concedia una preferència assenyalada a les obres franceses de l'època aquella, anterior a l'escola impressionista, interpretava també produccions de gran vol. Recordem molt bé la impressió excel·lent que ens havia causat executant, amb l'orquestra del Liceu, dirigida pel mestre Goula, l'any 1889, la «Fantasia de concert», de Schubert, i el «Concert en do menor», de Beethoven.

Els èxits d'En Calado es van estendre fins a l'Amèrica del Sud, on realizà dues «tournées» a curta distància, i dintre d'Espanya fou igualment admirat el seu talent de pianista a Madrid, a València, a Palma de Mallorca, etc. Per bé que la seva carrera comença d'una manera brillantíssima, En Calado, instal·lat definitivament a Barcelona, al costat de la seva família, deixà aviat de tocar en públic, i fou molt de doldre, perquè perdérem així un dels nostres millors pianistas, les excel·lents condicions del qual haurien pogut brillar encara molts anys en les sales de concerts. La darrera vegada que tocà públicament fou al Teatre Principal el 18 de Gener de 1895. Interpretà composicions de Weber, Schubert, Mendelssohn (el «Capricho en si menor», una de les seves execucions més admirables), Gluck, Saint-Saëns, Wolff, Liszt i Schumann. Aquest darrer autor emplenà tota la tercera part del programa amb diverses peces, i el «Carnaval» complet. En Calado no podia pas donar una prova més eloqüent de la seva probitat artística.

Fa anys el trovàrem un dia a la Sala Mozart treballant sol per al seu gust, i com que ens acompanyava un deixeble nostre, quedà aquest ben sorprès en escoltar l'execució d'En Calado, d'una perfecció tan gran, que no havia d'envejar a la dels concertistes de fama mundial.

Si l'obra de l'interpret acaba amb la vida del mateix, just és que en acomiadar-nos d'ell remembrem els excel·sos mèrits que teixiren un dia la seva corona de glòria. - J. S.

Certamen musical de la Joventut de Calella

Certamen musical de sardanes de la Joventut Sardanística de Calella

Primer premi, 250 pessetes (donatius de 100 pessetes dels senyors president de la Diputació de Barcelona i governador civil de Girona, i 50 de l'entitat local «La Pau

Social». Segon premi, 150 pessetes.— Tercer premi, 100 pessetes. Les condicions són com segueix:

Primera.—Les composicions hauran de tenir essencialment un caient popular català d'originalitat pròpia del concursant, i seran acomodades per a cobla d'onze instruments, i es presentarà amb la partitura, una reducció a piano, escrit tot de mà de copista i sense signatura.

Segona.—Cada composició haurà d'ésser retolada amb un títol.

Tercera.—El termini d'admissió d'obres acabarà el dia 12 de setembre propvenent, i el veredict del Jurat es farà públic el dia 21 del mateix mes, mitjançant la premsa.

Cuarta.—Les composicions es tremetan al secretari del Jurat, Narcís Baronet i Coll, carrer de Jubara, número 154.

Cinquena.—Publicat el veredict, els autors premiats hauran de trametre tot seguit a l'esmentat secretari del Jurat llur nom i adreça, els vuit primers compassos de l'obra i els papers corresponents a cada instrument.

Sisena.—El Jurat queda autoritzat a dividir els premis i declarar-los deserts sempre que, al seu judici, ho exigeixi la naturalesa de les obres concursants.

Setena.—Els autors de les composicions premiades, tindran obligació de compareixer a la festa personalment, i en cas de no poder, trametre un representant per a lliurar-los la quantitat atorgada; del contrari, es considerarà renunciat al valor del premi obtingut, el qual passarà a la lliure disposició de l'entitat organitzadora.

Vuitena.—Dintre del termini d'un mes, des de la publicació del veredict, els autors de les obres no premiades podran recollir les partitures, mitjançant la presentació dels vuit primers compassos de la composició tramesa.

Novena.—La festa tindrà lloc el diumenge, dia 26 de setembre propvenent, a les cinc de la tarda, a l'envelat del Casino Calellense. Les sardanes premiades seran executades en el mateix acte per la cobla La Principal de Cassà de la Selva, i ballades amb estil i lluïment per l'Esbart Català de Dansaires.

Constituïran el Jurat, els mestres Enric Morera, Pau Guanter (Rossinyol), Jaume Pahissa, Joan B. Lambert i Antoni Pérez Moya, i actuarà de secretari el president de l'entitat organitzadora, Narcís Baronet i Coll.

Noticiari

Llegim al diari *Las Noticias* el següent solt, que per tractar-se d'una de les nostres cobles, transcrivim gustosament:

«Con gran animación ha transcurrido la fiesta mayor de Pineda. La orquesta

«L'Art Gironí» dió a conocer sus mejores composiciones, dejando una grata impresión por la maestría con que ejecutó las diversas obras del malogrado Garreta.

»Los tres conciertos que dicha orquesta dió en el café de la Constancia, resultaron magistrales, recibiendo muchas felicitaciones todos los profesores y su director don Alfredo Sagols.»

§ La casa editorial de música «Ibèria Musical» prosseguint el desenrotllament de les seves publicacions pel que fa referència a obres per l'estudi del piano, acaba de publicar les *Poloneses, Rondós i Preludis*, de Chopin (edició completa) i el *Clavecin ben temperat*, de Bach. Aquestes obres son bellament presentades i poden ésser comparades amb les millors del estranger, pel que son dignes de recomanar-se als professors i deixebles del diví art. Mereix ésser encoratjat l'esforç que està realitzant la casa «Ibèria Musical» per incorporar en aquesta edició nacional i en condicions econòmiques ben estimables les més famoses obres del piano.

§ Pel pròxim dia 5 de Novembre s'anuncia a nostra ciutat el Festival Morera, en qual acte la Girona tota podrà apreciar novament la admirable obra del mestre eminent en ses diverses modalitats. La festa tindrà lloc al Teatre Principal, cedit gentilmente pel Ajuntament com a prova d'admiració que per la obra del mestre sent.

El programa es dividirà en tres parts i consistirà en l'execució d'obres orfeòniques per tres Orfeons amb un total de 400 cantaires, sots la direcció del mestre Baró; un recital de cançons per una notabilíssima cantatriu i una audició de sardanes per una cobla que dintre les de primera categoria el mestre escullirà. Totes les obres seran naturalment originals d'En Morera i moltes d'elles primeres audicions a nostra ciutat. No cal dir que constituirà una festa grandiosa i que el programa fortament interessant assolirà un èxit complet digne de la importància del nostre gran mestre.

En nostra propera edició donarem a conèixer ultimats els detalls que no dubtem seran rebuts amb tot el entusiasme.

SCHERZANDO ofereix son incondicional concurs i prega a nostres llegidors i amics la seva cooperació per a que el acte vagi revestit de son màxim esplendor.

§ La orquestra-cobla «La Selvatana», de Cassà de la Selva, projecta una modificació de professorat, ingresant a la mateixa nous i coneguts elements. Pel moment no volem ésser més extensos, amb tot i conèixer les gestions de l'amic Arpa, que desitjem li donguin el resultat proposat.

§ El Foment de la Sardana d'aquesta ciutat organitza per les properes festes i fires de Sant Narcís, la Festa de la Sardana, aportant per a son millor èxit el major entusiasme.

En nostre pròxim número podrem ésser més extensos, i com a nota de interès podem anticipar que s'ha demanat la cooperació del mestre Llongueras, aportant els exercicis rítmics, espectacle que donarà un marcat relleu a la festa.

§ El Sindicat d'Orquestres de la província seguint la tasca empresa des de fa cinc anys per obtenir algun ajut més a favor de l'auxili per la vellesa que té establert, ha proposat i a l'efecte ha sigut acceptat per la Comissió de Festes de les Fires de Sant Narcís d'enguany, la celebració d'un grandíols Festival que per la seva novetat no hi ha dubte assolirà un extraordinari èxit.

Per les notícies que fins a nosaltres han arribat, es tracta de celebrar un acte de caràcter musical de faiso fins avui desconeguda, consistent en l'execució de varies sardanes—a dos o tres cobles—escullides de les de més mèrit entre les que siguin presentades al Concurs, que a dit efecte es convocarà mitjant el repartiment d'importants premis.

A la vegada se donarà participació al públic concurrent, amb altre concurs de balladors de les mateixes i altres sardanes seleccionades per a el major lluïment de les que prenguin part en el citat Concurs, la forma i condicions del qual en que tindrà efecte cridarà molt l'atenció per la seva novetat.

La festa se celebrarà en el Camp d'Sports de la U. D. G. a les 3 de la tarda del dia 4 de Novembre pròxim, i pendran part en la mateixa convenientment agrupades per a executar les sardanes premiades i de concurs les deu cobles classificades en primera categoria del Sindicat, les que executaran ademés formant un sol conjunt al finalitzar la festa, varies sardanes escullides entre lo més selecte del repertori i que podran ésser ballades pel públic concurrent a la festa.

No cal dir doncs l'esplendor que tindrà l'esmentada festa pel que felicitem amb tot entusiasme els iniciadors de la mateixa, i vagi també el nostre aplaudiment a la digna Comissió de Festes per l'entusiasta col·laboració que des del primer moment ha vingut a prestar a tan simpàtic festival.

§ El Foment de la Sardana ha acordat la organització d'una audició de sardanes dedicades al mestre Morera, que tindrà lloc el dia del Festival anunciat. Així mateix la referida entitat s'ha adherit a tots els actes que se celebrin en honor del mestre.

§ Per a les properes fires i festes d'enguany tindrem una companyia de òpera al Teatre Principal. Ho celebrem bo i desitjant a la empresa el millor encert.

§ El Teatre Albèniz tindrà lloc la seva reapertura el dia 15 de Octubre. Ha sigut objecte d'una reforma que millora notablement les seves condicions acústiques. No cal dir que l'elegant coliseu serà novament el lloc de moda.

§ Durant l'istiu de 1927 la ciutat de Nuremberg es proposa continuar els llorejats concursos de cant que tanta de celebritat varen obtenir a l'Edat Mitjana i en els quals es va inspirar Wagner en compondre la seva famosa òpera *Els mestres cantaires*. Entre els compositors alemanys ha estat obert un concurs de música coral, i l'obra premiada serà executada per tots els orfeons inscrits al concurs de cant. El director de l'orfeó que, a judici del jurat, doni una interpretació més perfecta del coral premiat, li serà imposada una corona de llorer i una cadena d'or, amb el mateix pintoresc cerimonial que en els temps de Hans Sachs i Walter von Stolzing.

PUBLICACIONS REBUDES

De la casa Vda. de J. Llobet, Musical Emporium de Barcelona, els ballables per a sextet i piano de les revistes «Oui-Oui» i «Joy-Joy», música d'En Clarà, i que constitueixen l'èxit en els salons de moda on se cultiva el gènere frívol. La publicació d'aquestes obres ha sigut un encert que proporcionarà a la casa Llobet satisfactoris resultats.

Fires i Festes de Sant Narcís

: : : : : G I R O N A : : : : :

Festival - Morera

Obres Orfeòniques : Lieds : Sardanes

Dia 5 de Novembre. - Teatre Principal